

20 ta' April, 1988

Imħallef: -

Onor. Carmelo Scicluna LL.D.

Emanuel Abela għan-nom u in rappreżentanza tad-ditta *Sport Trend Ltd.*

versus

Dorothy Simms in rappreżentanza ta' l-assigurazzjoni *Fogg Insurance Ltd.*, u din in rappreżentanza tal-*Lloyds*

**Assikurazzjoni - Polza ta' Assikurazzjoni - Forcible Entry
- Burglary - Breaking**

L-attur *fittex* għal kumpens mill-assikurazzjoni stante serq minn *fabbrica*. Il-polza kienet tkopri kontra serq *riżultanti* minn "burglary".

Minn *analizi tal-fatti u tad-definizzjoni ta' serq minn burglary, il-Qorti sabet illi l-fatti kif graw kienu jinkwadraw irwichhom fit-termini tal-polza u laqgħet it-talbiet attriċi.*

Il-Qorti: -

Rat iċ-ċitazzjoni li permezz tagħha l-attur, fil-kwalità tiegħu hawn fuq imsemmija, wara li ppremetta, illi fil-fabbrika tad-ditta *Sports Trend Limited*, qabel magħrufa bħala *M. Mouldings Ltd.* ta' 30 *Bulebel Industrial Estate*, kienet tinsab assigurata mid-ditta *Fogg Insurance Ltd.*, kontra serq *riżultanti* minn "forcible Entry"; illi bejn is-7.15 p.m. u s-7.00 a.m. ta' bejn l-10 u l-11 ta' April 1979, xi persuna jew persuni mhux magħrufa sgrassaw

l-imsemmija fabbrika, billi wessgħu ventilatur bil-qluġh ta' xi ċangaturi u wara serqu drappijiet konsistenti f'corduroy beige u kannella, *denim* ieħor; kif jirrizulta wkoll mill-aċċess miżmum fil-11 ta' April 1979, u mill-proċess verbal tat-18 ta' Ġunju 1979 ta' l-aċċess miżmum mill-Maġistrat inkwirenti Dr. Stephen Borg Cardona, li kopja tiegħu tinsab annessa maċ-ċitazzjoni; illi b'rizultat ta' din is-serqa d-ditta attriċi sofriet danni ammontanti għal Lm5150; u premess li għalkemm imsejja wkoll ufficjalment ukoll biex jonoraw il-polza ta' l-assigurazzjoni, id-ditta konvenuta naqset milli tagħmel dan, għaliex isostni li ma kienx hemm ebda prova ta' "*forcible entry*", li tat lok għas-serq in kwistjoni, talab (1) illi jiġi ddikjarat u deċiż illi s-serqa li saret bejn l-10 u l-11 ta' April 1979, mill-fabbrika *Sport Trend Ltd*, qabel *M. Mouldings Ltd*, hija waħda koperta mill-polza ta' l-assigurazzjoni eżistenti favur id-ditta attriċi maħruġa mill-assigurazzjoni konvenuta; (2) illi jiġu llikwidati d-danni kkaġunati rizultant mis-serqa minn entrata forzata fl-imsemmija fabbrika, occorrendo b'opera ta' periti nominandi; u (3) illi l-konvenuta *nomine* tiġi kkundannata thallas id-danni hekk likwidati lid-ditta attriċi. Bl-ispejjeż kontra l-konvenut *nomine*;

Rat in-nota ta' eċċezzjonijiet tal-konvenuta *nomine* li biha qalet (1) illi hija mharrka ħazin, billi hija biss *insurance broker* u l-polza ta' assicurazzjoni saret mal-*Lloyds*; u (2) illi fil-mertu s-serqa li saret, m'hix koperta bil-polza, *stante* li ma rrizultax li sar "*forcible entry*" kif tirrikjedi l-istess polza, biex ikun hemm *cover*;

Rat id-digriet tagħha ta' l-4 ta' Ottubru, 1982, li bih laqgħet it-talba ta' l-attur *nomine* għall-korrezzjoni taċ-ċitazzjoni fis-sens li wara l-kliem "*Insurance Ltd*" fl-*occhio* u kull fejn jirrikorru, jizdiedu l-kliem "u din in rappresentanza tal-*Lloyds*";

Semgħet il-provi prodotti;

Rat id-dokumenti esebti, kif ukoll l-atti l-oħrajn kollha tal-proċess; u,

Ikkunsidrat:

Illi l-ewwel talba hija intiza biex jiġi ddikjarat illi s-serqa li saret fil-lejl ta' bejn l-10 u l-11 ta' April 1979, mill-fabbrika tas-soċjetà attriċi, hija koperta bil-polza ta' assigurazzjoni maħruġa mill-konvenuta *nomine* favur l-attur *nomine*. Din hija talba prinċipali għaliex hija preordinata għaż-żewġ talbiet l-oħrajn; intant jekk l-eżitu ta' din it-talba jkun favorevoli għall-attur, allura l-Qorti jkollha tgħaddi biex teżamina u tipprovdi fuq it-talbiet l-oħrajn; fil-waqt li jekk l-eżitu tagħha jkun negattiv għall-attur, allura neċessarjament jiġu miċħuda wkoll fl-aħħar żewġ talbiet. Għalhekk il-Qorti sejra teżamina l-ewwel din it-talba prinċipali;

Ikkunsidrat:

Illi kif jidher mill-provi proċesswali, inkluż in-nota ta' osservazzjonijiet tal-kontendenti, m'hemmx kuntrast bejn il-partijiet fuq dawn il-fatti:

(a) li fil-lejl imsemmi fiċ-ċitazzjoni saret serqa ta' drappijiet mill-fabbrika tas-soċjetà attriċi li qiegħda f'*Bulebel Industrial Estate*, Żejtun;

(b) li kien hemm fi żmien rilevanti Polza ta' Assigurazzjoni numru F.LE.FSPB 1142.76, maħruġa mill-konvenuta *nomine* favur is-soċjetà attriċi, kontra s-serq, purchè dan kien jaqa' taħt

id-definizzjoni ta' "*burglary*". Din il-polza testendi fost l-oħrajn għal "*stock and materials in trade the property of the assured in trust on commission for which the assured is responsible whilst contained in the building described in Item 1*" (jigifieri fil-fabbrika hawn fuq imsemmija tas-soċjetà attriċi);

Illi fejn ma jaqblux il-partijiet huwa, jekk is-serqa tinkwadrax ruħha taħt "*burglary*" jew le, skond id-definizzjoni tagħha, mutwalment aċċetta, fil-Polza ta' l-Assigurazzjoni. L-attur jikkontendi li taqa' taħt dik id-definizzjoni għaliex is-serqa kienet akkompanjata minn żgass; fil-waqt li l-konvenuta tikkontendi l-kuntrarju. Intant dan huwa l-punt li fuqu timpermja ruħha s-soluzzjoni ta' l-ewwel talba attriċi;

Illi skond dik il-Polza "*burglary*" hija mfissra bħala "*the stealing of anything in the premises or unlawful damage to the premises or anything therein by any person who:*

(a) *is in or upon premises as a trespasser*

and

(b) *has gained entry to or exit from the premises by breaking-in or breaking-out, actual or constructive*";

Illi hemm ukoll "*endorsement*" fl-istess polza ta' dan is-sens: "*This contract of insurance for all effects and purposes shall be deemed to be a Maltese contract and shall be governed according to Maltese Law and subject to Maltese jurisdiction*". Issa, l-artikolu 264 tal-Kodiċi Kriminali jinkludi fil-kelma "*breaking*" jew "*ksur*", "*kull tbatija fl-art, ksur, hatt, hruq, ilqigh, tagħwiġ jew sgassar ta' ħajt, li ma jkunx ħajt ta' għalqa*

mibni bis-sejjeħ, saqaf qofol katnazz, bieb jew ta' mezzi oħra bħal dawn li qegħdin sabieħ ma jħallux dħul f'dar jew f'lok ieħor jew f'recint.....";

Illu huwa l-attur, li qieghed hekk jallega, li għandu jipprova li s-serqa in kwistjoni saret billi l-persuni li kkommettewha daħlu fil-post jew hargu minnu bi sgass, "*actual or constructive*". Però huwa sufficjenti għalih li jipprova dan fuq bażi ta' preponderanza ta' provi, jigifieri dik iċ-ċertezza morali bbażata fuq probabbiltà, b'distinżjoni taċ-ċertezza morali rikjesta fil-kamp Kriminali li għandha tkun fuq bażi ta' "*beyond reasonable doubt*", li huwa grad ta' ċertezza aktar għoli minn dak ta' probabbiltà;

Illu l-attur fil-fatt jikkontendi li d-dħul sar minn toqba f'wieħed mill-ħitan tal-fabbrika, fejn qabel kien hemm "*extractor fan*" u wara li nqala' dan giet magħluqa permezz ta' injama minn wara, liema toqba twessgħat billi nqala' ċangun jew parti minnu. Il-konvenut jgħid li d-dħul sar minn band'ohra b'mod normali u mingħajr ebda sgass, kull ma sar fil-ventilatur ossija t-toqba msemmija, sar wara biex jimmaskera d-dħul normali f'wieħed forzat jew bi sgass. Il-Qorti wara li ezaminat bir-reqqa proċesswali u ċirkostanzi tal-każ, u għamlet riflessjonijiet li gejjin, tinklina li taqbel mat-teżi ta' l-attur. Għalhekk biex sar id-dħul fil-fabbrika kien hemm dak il-*breaking in* attwali, jew almenu kostruttiv u b'hekk it-tieni element inkluz fid-definizzjoni tal-kelma *burglary* fil-paragrafu (b) hawn fuq sodisfatti;

Il-Qorti għamlet dawn ir-riflessjonijiet:

(1) Il-Magistrati li għamel l-inkjesta dwar is-serqa in kwistjoni fil-proċess verbal ikkonkluda b'mod ċar li fil-lejl in kwistjoni "xi persuni jew persuna mhux magħrufa sgassaw l-

imsemmija fabbrika billi wessgħu ventilatur bil-qligħ ta' xi ċangun, u wara serqu l-imsemmija drappijiet għad-danni tad-ditta 'M' Moulding' (kif qabel kien jisimha s-soċjetà attriċi). Il-Maġistrat għamel l-indaġini tiegħu *a tempo vergine*, meta t-traċċi tad-delitt kienu għadhom friski, u kwindi seta' jasal għall-konklużjonijiet tiegħu b'aktar faċilità u ċertezza morali, kważi huwa superfluwu jingħad li, skond il-liġi, il-proċess verbal, jekk ikun redatt regolarment (u m'hemmx provi u lanqas allegazzjoni fil-kuntrarju) jikkostitwixxi prova, (art. 550 tal-Kodiċi Kriminali);

(2) kif ġie kkonstatat l-aċċess miżmum din il-Qorti, l-għoli tat-toqba in kwistjoni min-naħa ta' barra huwa ta' 13-il filata mil-livell tat-triq, u 8 jew 9 filati mil-livell tat-triq, u 8 jew 9 filati mil-livell ta' l-art tal-fabbrika minn ġewwa. Inoltre min-naħa ta' ġewwa taħt din it-toqba, kif irriżulta mix-xhieda, kien hemm xi xkafef taħt dik it-toqba u anke mejda, li fuqhom instabu xi marki ta' passi. Kwindi ma kienx daqshekk diffiċli u riskjuż li persuna jkollha aċċess għall-fabbrika minn dik it-toqba, daqskemm qed ipingħiha l-avukat tal-konvenuta, li saħansitra qed jiddeskrivi l-għoli minn barra bħala ta' żewġ sulari, meta fil-fatt ma huwiex hekk;

(3) l-avukat tal-konvenuta jeskludi l-probabbiltà tad-dħul minn din it-toqba, anki minhabba l-fatt li din taħbat eżatt quddiem il-*guard room* tal-kumpanija "*De La Rue*", fejn ikun hemm *watchman* il-ħin kollu; huwa fil-fatt iġib tliet *watchmen* li kienu għassa matul dak il-lejl, u dawn xehdu li semgħu bl-isgass wara, u allura wieħed jiddeżumi li matul dak il-lejl ma rawx nies deħlin mill-imsemmija toqba. Izda dan l-argument għalkemm għall-bidu jidher konvinċenti, m'huwiex hekk fil-fatt. L-ewwelnett dawn il-*watchmen* qegħdin hemm biex jgħassu l-

proprjetà tal-kumpanija li timpjegahom, għalkemm huma ġieli għajtu lill-pulizija meta għajnom okrithom minn xi movimenti suspetti. It-tieni, il-ħajt tad-dawra tal-kumpanija *De La Rue* huwa għoli, u l-*car park* (kif tista' tifhem il-Qorti mill-verbal tax-xhieda li hemm it-toqba in kwistjoni) ma jidhirx minn gewwa, hliet meta l-*watchman* ikun hdejn il-*gate* u huma ma jkunux hdejn il-*gate* l-hin kollu ta' l-għassa tagħhom. Jidher anzi li joħorġu barra mill-fabbrika tal-kumpanija li timpjegahom, għalkemm jibqgħu fil-perimetru jew riċent ta' l-art okkupata mill-fabbrika, xi darbtejn matul il-lejl, u kull darba għal xi 5 jew 8 minuti biss. Għalhekk kien hemm altru hin u ċans li l-persuni li daħlu fil-fabbrika tas-soċjetà attriċi minn dik it-toqba, li probabilmment ikunu qegħdin huma wkoll jgħassu l-movimenti tal-*watchmen* imsemmija, li jidhlu bla ma jattiraw l-attenzjoni ta' l-istess *watchmen*;

(4) meta Emmanuel Mercieca, impjegat bħala *handy-man* tal-kumpanija attriċi, u li hareġ l-aħħar wieħed mill-fabbrika lejlet l-incident, xehed li qabel hareġ mill-fabbrika u sakkar kien dar kullimkien, ifittex u jicċekkja l-*bibien* u li fit-*toilet* ma' baqa' hadd. Għalhekk m'huwiex probabbli li xi hadd baqa' mistoħbi gewwa ma' l-għeluq tal-fabbrika. Huwa ra li meta wasal fil-għodu, l-ewwel wieħed, biċċiet tal-ġebel fl-art, fuq l-ixkafef u fuq il-mejda, sinjali ta' rignejn fl-art;

(5) mill-konstatazzjonijiet li saru waqt l-aċċess minn din il-Qorti u minn dak li qal ix-xhud Carmelo Mamo, jidher li minkejja id-diffikultajiet kollha li kien jipprezenta dħul mit-toqba in kwistjoni, xorta waħda kien relattivament l-aktar dħul faċli, b'mod partikolari li jekk min daħal kien midhla tal-fabbrika;

Ikkunsidrat:

Illi dwar it-tieni element, jiġifieri dak imsemmi fil-paragrafu (a), il-kelma *trespasser* hija definita mill-*Osborn's Concise Law Dictionary (6th Ed. p. 330)* b'halha "one who goes on land without invitation of any sort and whose presence is either to the proprietor, or if known, is practically objected to". Issa fil-fehma tal-Qorti min daħal u seraq mill-fabbrika kif daħal, bl-iskop li jisraq kif ghamel, wiehed raġonevolment jista' jiddesumi li min daħal ma kienx awtorizzat li jidhol u kwindi kien *trespasser*. L-avukat tal-konvenuta wasal biex issuggerixxa li kien membru tal-*management* li opera b'dak il-mod biex fil-waqt li "l-kumpanija ma tbatix,.... huwa jmur tajjeb". Izda din hija sempliċi konġettura u ma tikkostitwixxi ebda hjiel ta' prova hliet fuq bażi ta' sempliċi possibilità, li assolutament ma tikkostitwixxi ebda grad ta' prova;

Illi finalment dwar l-aħħar element, biex ikun hemm il-*burglary*, kif definita fil-polza ta' l-Assigurazzjoni, m'hemmx dubju dan jirriżulta wkoll, għaliex ma hemmx kuntrast li saret is-serqa;

Għalhekk is-serqa in kwistjoni hija koperat mill-Polza ta' l-Assigurazzjoni in kwistjoni, hawn fuq imsemmija; u kwindi l-ewwel talba ta' l-attur *nomine* hija ġġustifikata;

A skans ta' ekwivoċi jingħad dwar l-ewwel eċċezzjoni li din tidher li giet sanata, kif *del resto* kkonċeda l-avukat tal-konvenuta, bil-korrezzjoni fiċ-ċitazzjoni li saret fl-4 ta' Ottubru 1982. Intant il-partijiet ma għamlu ebda riferenza għaliha fin-nota ta' osservazzjonijiet tagħhom;

Illi l-Qorti tawspika li darba tiġi deċiża l-ewwel talba attriċi, il-partijiet ikunu f'qagħda li jistgħu jaslu għall-arrangament

bonarju. Għalhekk anke għall-ekonomija ta' l-ispejjeż, il-Qorti sejra għalissa tiddeċidi l-ewwel talba biss, u jekk il-partijiet ma jiftehmux tinnomina perit sabiex jagħmel il-likwidazzjoni rikjesta fit-tieni talba ta' l-attur. Minhabba n-natura tal-fatti tal-kawża, il-Qorti jidrilha li l-ispejjeż jibqgħu bla taxx, hliel dawk tar-registru li jkunu a karigu tal-konvenut *nomine*;

Għal dawn il-motivi;

Tiddeċidi billi tilqa' l-ewwel talba ta' l-attur *nomine* kif dedotta fiċ-ċitazzjoni, bl-ispejjeż jithallsu kif intqal fil-paragrafu preċedenti ta' din is-sentenza;

Tiddifferixxi l-kawża għall-kontinwazzjoni għas-seduta tal-11 ta' Mejju 1988, sabiex dakinhar jekk ikun hemm bżonn jiġi nnominat perit biex jagħmel il-likwidazzjoni tad-danni sofferti mis-soċjetà attriċi.

